

KARTA KURSU

Nazwa	Fitosocjologia
Nazwa w j. ang.	Phytosociology

Koordynator	dr hab. prof. UP Beata Barabasz-Krasny	Zespół dydaktyczny
		dr hab. prof. UP Beata Barabasz-Krasny mgr inż. Agnieszka Tatoj
Punktacja ECTS*	2	

Opis kursu (cele kształcenia)

Zapoznanie z metodyką badawczą stosowaną w fitosocjologii (szkoły fitosocjologiczne), z kryteriami wyróżniania jednostek roślinności i sposobami identyfikacji zbiorowisk roślinnych oraz przegląd ważniejszych grup zbiorowisk roślinnych występujących w Polsce.

Warunki wstępne

Wiedza	Z zakresu botaniki i ekologii roślin na poziomie studiów
Umiejętności	Rozpoznawanie gatunków roślin, znajomość nazewnictwa łacińskiego; umiejętność korzystania z kluczy i przewodników do oznaczania roślin
Kursy	Botanika systematyczna; ekologia (kurs podstawowy)

Efekty kształcenia

	Efekt kształcenia dla kursu	Odniesienie do efektów kierunkowych
Wiedza	W01 Definiuje podstawowe pojęcia ekologiczne i fitosocjologiczne;	K_W08, K_W15
	W02 Zna podstawowe jednostki systematyczno-fitosocjologiczne;	K_W10, K_W15, K_W16
	W03 Zna metodykę badań fitosocjologicznych oraz innych sposobów inwentaryzacji florystycznych;	K_W18, K_W20
	W04 Charakteryzuje główne jednostki roślinne wybranych środowisk Polski.	K_W11, K_W12

Umiejętności	Efekt kształcenia dla kursu	Odniesienie do efektów kierunkowych
	U01 Dokonuje prawidłowej oceny przydatności dostępnej z tej dziedziny literatury fachowej i potrafi się nią posługiwać;	K_U03, K_U04, K_U05
	U02 Planuje badania terenowe z wykorzystaniem metodyki wg założeń Braun-Blanqueta lub Klappa;	K_U02, K_U08
	U03 Rozpoznaje podstawowe typy fitocenz wybranych siedlisk	K_U06, K_U09, K_U12

Kompetencje społeczne	Efekt kształcenia dla kursu	Odniesienie do efektów kierunkowych
	K01 Wykonuje indywidualne zadania i organizuje pracę w zespole;	K_K01, K_K05,
	K02 Uczestniczy w dyskusji i potrafi posługiwać się prawidłową terminologią fitosocjologiczną;	K_K02, K_K04, K_K05

Organizacja										
Forma zajęć	Wykład (W)	Ćwiczenia w grupach								
		A		K		L		S		P
Liczba godzin	15					5 + 10 zaj. teren.				

Opis metod prowadzenia zajęć

Wykłady – wykład z prezentacją multimedialną; prowadzony zdalnie ze względu na pandemię.
Zajęcia terenowe – student wykonuje w terenie (w lesie i na łące) zdjęcia fitosocjologiczne wg założeń szkoły Braun-Blanqueta.

Ćwiczenia laboratoryjne – student samodzielnie rozwiązuje zadania z zakresu fitosocjologii – oblicza różne parametry fitosocjologiczne oraz w oparciu o materiały zebrane w terenie przygotowuje dokumentację w postaci tabeli fitosocjologicznej.

Formy sprawdzania efektów kształcenia

	E – learning	Gry dydaktyczne	Ćwiczenia w szkole	Zajęcia terenowe	Praca laboratoryjna	Projekt indywidualny	Projekt grupowy	Udział w dyskusji	Referat	Praca pisemna (esej)	Egzamin ustny	Egzamin pisemny	Inne
W01				X	X			X				X	
W02				X	X							X	
W03				X	X		X					X	
W04				X	X							X	

U01				x	x								x	
U02				x	x								x	
U03				x	x								x	
K01				x					x					
K02				x					x					

Kryteria oceny	Zaliczenie z na podstawie aktywnego uczestnictwa w ćwiczeniach i zajęciach terenowych oraz pozytywna ocena z testu z wykładów
----------------	---

Uwagi	Ćwiczenia kameralne i zajęcia terenowe są obowiązkowe!
-------	--

Treści merytoryczne (wykaz tematów)

- Pojęcia podstawowe: środowisko, flora, szata roślinna, siedlisko.
- Podstawowe pojęcia fitosocjologiczne: zbiorowisko roślinne, zespół roślinny, płat zespołu, fitocenoza, siedlisko, biotop, ekosystem.
- Jednostki systematyczno-fitosocjologiczne: zespół (podzespół, wariant, facja), związek, rząd, klasa, krąg roślinności.
- Założenia metodyczne badań fitosocjologicznych (metodyka wg różnych szkół fitosocjologicznych ze szczególnym uwzględnieniem szkoły Braun-Blanqueta; metody numeryczne w fitosocjologii) oraz innych technik inwentaryzacji florystycznych.
- Przegląd roślinności wybranych środowisk, występujących w Polsce:
 - roślinność wydm nadmorskich i śródlądowych: występowanie i geneza, ogólna charakterystyka, przystosowania roślin,
 - roślinność szuwarowo-torfowiskowa: szuwały i bagna: występowanie w Polsce, warunki siedliskowe, torfowiska: występowanie, typy torfowisk (wysokie, niskie, przejściowe),
 - roślinność łąk: występowanie i ogólna charakterystyka, typy siedliskowe łąk (ł. wilgotne, okresowo i umiarkowanie wilgotne, ł. świeże, pastwiska),
 - roślinność muraw ciepłolubnych: występowanie w Polsce, warunki siedliskowe, przystosowania roślin, rodzaje muraw ciepłolubnych (stepy trawiaste, stepy kwieciste, murawy naskalne),
 - roślinność leśna: przyczyny zrzucania liści na zimę przez drzewa i krzewy oraz inne przystosowania roślinności leśnej (warstwowość, tolerancja na zacienienie itp.), podział i ogólna charakterystyka lasów liściastych (łągi, grądy, buczyny), lasy i bory mieszane (typy siedliskowe borów).
- Wybrane zagadnienia z kartografii geobotanicznej.

Wykaz literatury podstawowej

- Fukarek F. 1967. Fitosocjologia. Wyd. PWRiL., Warszawa.
- Szafer W., Zarzycki K. (red.) 1972. Szata roślinna Polski. T.I. Wyd. Nauk. PWN., Warszawa.
- Matuszkiewicz W. 2007. Przewodnik do oznaczania zbiorowisk roślinnych Polski. Wyd. Nauk. PWN, Warszawa.
- Wysocki C., Sikorski P. 2009. Fitosocjologia stosowana w ochronie i kształtowaniu krajobrazu. Wydawnictwo SGGW, Warszawa.
- Dzwonko Z. 2007. Przewodnik do badań fitosocjologicznych. Sorus, Poznań-Kraków.

Wykaz literatury uzupełniającej

- Kornaś J., Medwecka-Kornaś A. 1986. Geografia roślin. PWN., Warszawa.
- Chytrý M. (ed.) 2007. Vegetation of the Czech Republic. 1 Grassland and Heathland Vegetation. Academia, Praha.
- Barabasz B. 1997. Zmiany roślinności łąk północnej części Puszczy Niepołomickiej w ciągu 20 lat. Stud. Nat. 43: ss.99. ISSN 0081-6760
- Barabasz-Krasny B. 2002. Sukcesja roślinności na łąkach, pastwiskach i nieużytkach porolnych Pogórza Przemyskiego. Fragm. Flor. Geobot. Polon., Suppl. 4: ss.82. ISBN 83-854444-94-7.
- Barabasz-Krasny B. 2011. Zróżnicowanie roślinności i sukcesja wtórna na odłogach wielkopowierzchniowych Pogórza Przemyskiego. Wyd. IB im. W. Szafera PAN., ss. 180. Kraków. ISBN 978-83-89648-89-1
- Tomaszewska Ż., Możdżeń K., Zandi P., Turisová I., Barabasz-Krasny B. 2019. Environmental factors shaping water-peat vegetation and its neighbouring surface waters in Lower Silesian Forests (Western Poland). Biodiversity Research and Conservation 56: 29-54.

Bilans godzinowy zgodny z CNPS (Całkowity Nakład Pracy Studenta)

liczba godzin w kontakcie z prowadzącymi	Wykład	15
	Konwersatorium (ćwiczenia, laboratorium itd.)	15
	Pozostałe godziny kontaktu studenta z prowadzącym	2
liczba godzin pracy studenta bez kontaktu z prowadzącymi	Lektura w ramach przygotowania do zajęć	10
	Przygotowanie krótkiej pracy pisemnej lub referatu po zapoznaniu się z niezbędną literaturą przedmiotu	5
	Przygotowanie projektu lub prezentacji na podany temat (praca w grupie)	-
	Przygotowanie do egzaminu/zaliczenia	13
Ogółem bilans czasu pracy		60
Liczba punktów ECTS w zależności od przyjętego przelicznika		2